

Έρευνα της Ε.ΚΑΤ.Ο. για το Cyberbullying

Το Cyber bullying είναι οποιαδήποτε πράξη εκφοβισμού, επιθετικότητας, παρενόχλησης, τρομοκρατικής ή αυταρχικής συμπεριφοράς που θεσπίζεται και πραγματοποιείται μέσω της χρήσης των ψηφιακών συσκευών επικοινωνίας, συγκεκριμένα του Διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων και η οποία επαναλαμβάνεται ανά τακτά ή άτακτα χρονικά διαστήματα.. Ο όρος cyberbullying πλάσθηκε από τον Καναδό Bill Belsey και έχει τις ρίζες του στην παραδοσιακή φυσική ή ψυχολογική φοβέρα όπου ο στόχος του επιτιθέμενου είναι να προκαλέσει ζημιά ή να βλάψει το θύμα του.

Για την μελέτη του φαινομένου αυτού πραγματοποιήθηκαν έρευνες και μελέτες στις περισσότερες χώρες του κόσμου.

Η έρευνα - μελέτη που ακολουθεί είναι μια πρώτη εξερεύνηση του ζητήματος cyberbullying στην Ελλάδα. Η αρχική εστίαση γίνεται στην εξέταση της φύσης και της έκτασης αυτής της "cyberbullying" εμπειρίας των εφήβων. Ιδιαίτερες ερωτήσεις, όπως αυτές που ακολουθούν καθοδηγούν αυτήν την εξερεύνηση:

- 1) Μέχρι ποιο σημείο οι έφηβοι δοκιμάζουν το cyber bullying ;
- 2) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του cyber bullying;
- 3) Ποιοι είναι οι τύποι εργαλείων που χρησιμοποιούνται για το cyberbullying;

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε, για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Δράσης SAFE NET HOME, σε σύνολο 450 μαθητών το 2005, ποσοστό περίπου 39% , 177 μαθητές (80 αγόρια και 97 κορίτσια) αναλύθηκε για να απαντήσει στα ερωτήματα μας σχετικά με το cyber-bullying

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σχεδόν 54% των μαθητών ήταν θύματα εκφοβισμού και πάνω από ¼ αυτών είχαν δεχθεί ουσιαστική ενόχληση – εκβιασμό ή εκφοβισμό. Περισσότεροι από τους μισούς μαθητές γνώριζαν κάποιο συμμαθητή ή συμμαθήτριά που είχε αντιμετωπίσει παρόμοιο πρόβλημα. Πάνω από το 40% των θυμάτων δεν γνώριζαν δεν είχαν καμία ιδέα για το ποιος ευθυνόταν για αυτή την πράξη.

Εξετάζοντας λίγο πιο προσεκτικά το θέμα, φάνηκε ότι τις περισσότερες φορές υπήρξε ένας στενός δεσμός μεταξύ εκείνων που φοβέριζαν σε φυσικό επίπεδο, με εκείνους που πραγματοποιούσαν το cyberbullying, και αυτών που δέχονταν τον εκβιασμό δηλ. των θυμάτων.

Παραδείγματα του cyberbullying (προτεινόμενος πιθανός Ελληνικός τίτλος = κυβερνοτρομοκρατία)

1. Πειράγματα με στόχο τη διασκέδαση
2. Διάδοση άσχημων-προσβλητικών φημών on-line
3. Αποστολή ανεπιθύμητων μηνυμάτων (υβριστικά-προσβλητικά)
4. Δυσφήμιση σε τρίτους (άλλους πλέον του θύματος)

Καθένας από εμάς μπορεί να δεχθεί φοβέρες on-line (διαδικτυακά και μέσω κινητού τηλεφώνου) και ο εκφοβιστής μπορεί να ενεργήσει ανώνυμα εάν το επιθυμεί.

Το Cyberbullying τώρα μόλις αρχίζει να αναγνωρίζεται ως ένα σημαντικό ζήτημα για τη νεολαία υπό αυτή τη μορφή. Το μεγαλύτερο μέρος των διαθέσιμων πληροφοριών και της έρευνας μας είναι στα σπάργανα. Οι κυβερνήσεις και οι Οργανισμοί σε Αμερική και Αυστραλία αγωνίζονται για να εντοπίζουν και να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα.

Σύμφωνα με το Δρ Marilyn Campbell, που πραγματοποίησε μια μελέτη επί ένα χρόνο, σε μαθητές 8 ετών, σε 23 σχολεία της Αυστραλίας, έδειξε ότι το 1/4 ήξεραν για κάποιον που είχε δεχθεί φοβέρες ή απειλές μέσω της τεχνολογίας, 11% αναγνώρισε τον εαυτό του ως cyberbuller ενώ 14% ήταν αυτοί που είχαν γίνει ήδη στόχος φοβέρας ή τρομοκρατικής συμπεριφοράς cyberbullying.

Η σχολική βία είναι ένα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα και στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική. Αυτό το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα επίμονο και οξύ στο Γυμνάσιο και τις πρώτες τάξεις του Λυκείου. Οι πιθανοί λόγοι που εξηγούν αυτήν την υψηλή συχνότητα της σχολικής βίας παρατηρήθηκε ότι περιλαμβάνει τις δραστικές βιολογικές και κοινωνικές αλλαγές που βιώνουν οι έφηβοι.

Καθημερινά τα μισά περίπου παιδιά των σχολείων της Αμερικής περίπου δηλαδή 12 εκατ. Δέχονται επιθέσεις στο σχολικό λεωφορείο, την σχολική αυλή, την τάξη ή μέσω του διαδικτύου και του κινητού τηλεφώνου.

Ένα μεγάλο μέρος της σχολικής βίας, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της εφηβείας, περιλαμβάνει τους μαθητές που φοβερίζουν τους συνομήλικούς τους. Σύμφωνα με τις μελέτες, μέχρι 15% των μαθητών στα Ευρωπαϊκά Σχολεία παρενοχλούνται συχνά ή σοβαρά από τους συνομήλικούς τους... Μόνο μια μικρή πλειοψηφία (25,2%) ισχυρίστηκε ότι ποτέ δεν τους ενόχλησαν αλλά ούτε και οι ίδιοι ενόχλησαν άλλους.

Όπως ήταν αναμενόμενο, οι παραδοσιακές μέθοδοι φοβέρας στηρίζονταν σε μια δυσαναλογία κυρίως της φυσικής δύναμης αλλά δεν ισχύουν πλέον στο χώρο του cyberbullying. Οι ερευνητές ενημερώνουν ότι το γραπτό κείμενο, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, MSN, SMS, και των προσωπικών ή άλλων κοινών blogs, για να ονομάσουμε μερικά, μπορεί να έχουν μια μεγαλύτερης διάρκειας επίδραση στο θύμα.

Ο εκφοβισμός και η κατάχρηση του, μέσω του Cyberbullying, πηγαινει μακρύτερα από το δυσάρεστο κουτσομπολιό ή μια ματωμένη μύτη, είναι δόλιο, πιο απειλητικό και κατά ένα μεγάλο μέρος μειωτικό με προφανώς εκτεταμένη πρόσβαση σε αποδέκτες και μεγαλύτερες και πιο ανεξέλεγκτες συνέπειες.

Επιπλέον, οι κύκλοι αυτών που φοβερίζουν και αυτών που φοβερίζονται –των θυμάτων, είναι κοινοί. Ίδιο σχολείο, φροντιστήριο, αθλητική Ομάδα κλπ. Είναι σημαντικό, και αναφέρεται ότι στις περισσότερες περιπτώσεις πυροβολισμού σε σχολικό χώρο, σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι φοβιστικές τρομοκρατικές καταστάσεις που είχαν προηγηθεί και δεν είχε δοθεί ιδιαίτερη σημασία.

Αν και πολλοί δάσκαλοι και γονείς αναγνωρίζουν τώρα το πρόβλημα της σχολικής φοβέρας, λίγοι γνωρίζουν ότι οι μαθητές παρενοχλούνται μέσω της ηλεκτρονικής επικοινωνίας που διαθέτουν, κινητό τηλέφωνο και σύνδεση σε e-mail.

Παράλληλα με αυτή την έλλειψη ενημέρωσης και συνειδητοποίησης από τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς, οι ερευνητές πρέπει να εξετάσουν τη φύση του cyberbullying σε κάθε χώρα. Ο αυξανόμενος αριθμός και το επίπεδο δριμύτητας των προκλήσεων είναι αρκετό ώστε να ευαισθητοποιήσει τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς, τους ερευνητές, και τους υψηλότερα ιστάμενους σε Υπουργεία και άλλες αρχές μας για να λάβουν μέτρα.

Το Cyber Bulling αποτελεί αυτή τη στιγμή ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα που επιδρούν αρνητικά στην ποιότητα της εκπαίδευσης και γενικότερα στο σχολικό περιβάλλον.

Αυτό που χρειάζεται είναι ουσιαστικές συνεργασίες μεταξύ σχολείων, γονέων, των μέσων μεταφοράς και της κοινωνίας γενικότερα.

Το θέμα θα απασχολήσει ιδιαίτερα και το Παγκόσμιο Συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη 20-21 και 22 Σεπτεμβρίου με θέμα «*we want Safer children on line*» «θέλουμε να πλοηγούνται με Ασφάλεια τα παιδιά στο διαδίκτυο».

Ο αριθμός των παιδιών που χρησιμοποιούν το Internet από τον υπολογιστή και το κινητό τηλέφωνο το έχει καταστήσει ως τον πιο δημοφιλή τρόπο επικοινωνίας επίσης το Instant Messaging (IM) παρουσιάζει μεγαλύτερη χρήση από τους νεαρούς 74% έναντι 44% των ενηλίκων.

Το IM είναι το μέσο που προτιμούν για Cyber bullying οι νεαρές κοπέλες.

Τα περιστατικά του Cyber bulling ανέρχονταν στο 6% το 2000 και τώρα υπολογίζονται σε 18% με 42% μεταξύ των μαθητών της έκτης δημοτικού και των τριών τάξεων του γυμνασίου στην Ευρώπη.

Λιγότεροι από το 20% λένε το περιστατικό στους γονείς τους φοβούμενοι μην τους στερήσουν το κινητό ή την πρόσβαση στο Internet.

Μετά από μια επίθεση το θύμα συνήθως αποκτά και το ίδιο συμπεριφορά σαν του θύτη ώστε να μπορέσει να αντιδράσει

Τα ίχνη των "ηλεκτρονικών κακοποιών" εντοπίζονται σχετικά γρήγορα και η τιμωρία είναι άμεση.

Διεθνής Περιπτώσεις:

1) Ένας μαθητής γυμνασίου του Τορόντο αποβλήθηκε και κατηγορήθηκε για τις τρομακτικές απειλές θανάτου που διέδιδε μέσω του My Space Blog στο διαδίκτυο. Η αστυνομία τον συνέλαβε μέσα στη σχολική αίθουσα.

2) Στην Ομάδα της Νεβάδας η Λάουρα 17 χρονών χρειάστηκε την υποστήριξη ψυχολόγου για 2 χρόνια , γιατί οι συμμαθητές της χλεύαζαν το ενδιάμεσο όνομα της και δημιουργούσαν φήμες για το πρόσωπο της προσπαθώντας να βάλουν φρένο στις πολύ καλές επιδόσεις της στα μαθήματα.

3) Τρεις αυτοκτονίες είναι ακόμη ανεξιχνίαστες και συνδέονται με Cyberbullying από σχολικό περιβάλλον.

© Ελληνική Καταναλωτική Οργάνωση – Ε.ΚΑΤ.Ο. Τα πνευματικά δικαιώματα των ερευνών, κειμένων και λοιπών επιμέρους στοιχείων ανήκουν στην Ελληνική Καταναλωτική Οργάνωση – Ε.ΚΑΤ.Ο. Απαγορεύεται η ανατύπωση, αναπαραγωγή, δημοσίευση και γενικά οποιαδήποτε χρήση, εκμετάλλευση ή διάδοση οποιουδήποτε στοιχείου σε έντυπη, ηλεκτρονική, ψηφιακή ή άλλη μορφή και με οποιοδήποτε μέσο χωρίς την άδεια της Ελληνικής Καταναλωτικής Οργάνωσης – Ε.ΚΑΤ.Ο.